

TALOUSARVIOALOITE 273/2011 vp**Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan tukemiseen*****Eduskunnalle***

Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) on kaksikielinen valtakunnallinen yhteistyöelin, joka edistää kylätoimintaa, Leader-toimintaa ja muiden paikallisten kehittämisjärjestöjen toimintaa. SYTY:n jäseniä ovat lähes kaikki valtakunnalliset ja paikalliset maaseudun kehittämistä edistävät järjestöt, 55 Leader-ryhmää, 19 alueellista kyläyhdistystä sekä kylä- ja kaupunginosayhdistystä, yhteensä 129 jäsenjärjestöä.

Kylätoiminta on osoittanut vastuunsa maaseudun kehittämistyöstä satojen kehittämishankkeiden ja vapaaehtoistyön kautta. Kyläyhdistyksistä 2 800 voi toimia varsinaisina kehittämisjärjestöinä, ja niiden määrä kasvaa jatkuvasti. Kylätoiminta vastaa maaseudun väestö- ja ammattirakennetta ja pystyy vastaamaan nykypäivän haasteisiin. Kehittämistoiminnan volyymia kuvaa vuosittaisten hankkeiden useiden kymmenien miljoonien euron arvo, johon julkisten varojen lisäksi sisältyy huomattava osa yksityisiä varoja ja talkootyötä. Kylien kehittämistoiminta kytkeytyy kuitenkin vahvasti hankevaroihin. Lisäksi rahoitusrakenne on yksipuolinen ja hankala.

Eduskunta on myöntänyt kylätoiminnalle valtionapua 1 100 000 euroa vuonna 2011, ja vuoden 2012 talousarvioesityksessä valtionapu on 850 000 euroa. Valtionavun korottaminen on vahvistanut kylätoimintaa; rekisteröityjä kyläyhdistyksiä on 2 810, voimassa olevia kyläsuunnitelmia 2 210 ja kylien hankerahoituksen kokonaisarvo on 38 miljoonaa euroa.

Suomen Kylätoiminta ry, joka on 4 200 kylän keskusjärjestö, keskittää toimintansa paikallista-

solla toteutettavien valtakunnallisten verkostohankkeiden suunnitteluun. Alueellisina toteuttajina ovat alueelliset kyläyhdistykset ja niiden verkostot. Valtionosuuden lisäyksellä voitaisiin rahoittaa maakunnallista kyläasiamiesjärjestelmää ja vahvistaa kylätoiminnan järjestelmällistä toimintatapaa, jonka tavoitteena on lähipalvelujen turvaaminen. Valtionapu käytetään tiedon välittämiseen lähipalvelujen järjestämistä koskevista parhaista käytännöistä.

Toiminnalla luodaan uusia paikallisia palveluita paikallisia voimavaroja hyödyntämällä. Näitä palveluita tarvitaan kuntien määrän vähen-tyessä ja etäisyyksien kasvaessa, erityisesti haja-asutusalueilla. Kylien tarpeiden pohjalta syntyvien monipalvelupisteiden avulla voidaan tarjota esim. seuraavia palvelutuotteita: asumisen infrastruktuuriratkaisut, laajakaistaratkaisut ja tietotutvat, hajautettu kansalaisopistotoiminta, kyläkirjasto, hoito- ja senioripalvelut, lääkekaappi, lähiruoka ja ateriapalvelu, kotipalvelu, lasten ja nuorten iltapäivätoiminta ja taidekasvatus sekä muut palvelutehtävät, joista kunta ja kylä sopivat. Suomen Kylätoiminta ry on jo kehittänyt tähän tarvittavat menetelmät ja palvelutuotteet suurten verkstohankkeiden kautta. Valtionavun korotus on edellytys tämän toimijaverkoston turvaamiseksi.

Viidennessä maaseutupoliittisessa kokonaisohjelmassa 2009—2013 on ehdotettu kylätoiminnan valtionapua nostattavaksi asteittain seuraavasti:

"Kylätoiminnan valtionapua nostetaan 500 000 eurolla vuosittain niin, että saavutetaan suhteessa sama taso kuin toiminnaltaan saman laajuisilla muilla vastaavilla järjestöillä ja voidaan palkata pysyvästi maakunnalliset kyläasiamiehet." (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisu 5/2009).

Valtioneuvoston maaseutupoliittisessa selonteossa eduskunnalle: "Maaseutu ja hyvinvoiva Suomi" 2009—2020 todetaan seuraavaa kylätoiminnan rahoittamisesta:

"Hallitus nostaa kuluvalle hallituskaudella valtionavun tasoa ja korostaa, että kylien haasteiden kasvaessa pitkäjänteinen, vaiheittainen valtionavun nostaminen on välttämätöntä." (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisu 9/2009).

Uudessa hallitusohjelmassa on seuraava kirjaus kylätoiminnasta:

"Asukkaiden voimavarojen käyttöönottoa maaseudun kehittämisessä tukee kylätoiminnan vahvistaminen."

Kylätoiminnan valtionavun kasvaessa yhä suurempi osuus suunnataan alueelliseen toimintaan. Nykyisin 67,7 % menee alueille ja 32,3 % valtakunnallisiin tukipalveluihin. Valtionavusta rahoitetaan alueelliset kyläasiamiehet, kehitetään järjestäytynyttä toimintaa ja järjestetään lähipalveluiden turvaamiseksi kylien ja kuntien välisiä yhteistyö- ja sopimusmekanismeja. Kasva-va valtionapu lisää kylien edellytyksiä osallistua kunta- ja palvelurakennemuutoksen toteuttamiseen ja lähipalveluiden uudelleen järjestämiseen.

Näistä tavoitteista huolimatta vuoden 2012 talousarvioesityksessä kylätoiminnan valtionavuksi esitetään 850 000 euroa. Tämä on 250 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2011.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2012 talousarvioon momentille 32.50.62 lisäyksenä 300 000 euroa kylätoiminnan tukemiseen.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2011

Mats Nylund /r
Astrid Thors /r
Thomas Blomqvist /r

Ulla-Maj Wideroos /r
Astrid Thors /r
Lars Erik Gästgivers /r